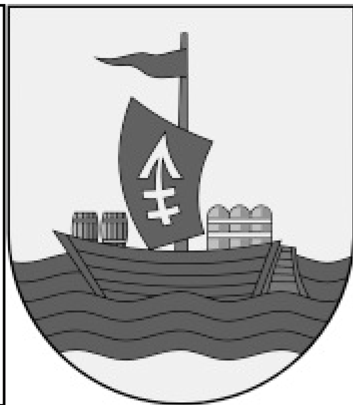
КРЫВІНКА

СТУДЗЕНЬ
№ 1 (137)
2014 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

"Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай".
Ул. Караткевіч.

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

СМЕШНЫЯ НАДБАЎКІ

Усе настаўнікі Бешанковіцкага раёна да 01.01.2014-га атрымоўвалі надбаўку да заключанага кантракта ў памеры 5%. Лічба тая асобна ў разліковых квітках прапісана не была, а таму мала хто з раённых настаўнікаў ведаў пра памер той надбаўкі. У той жа час настаўнікі ў некаторых іншых раёнах атрымоўвалі тыя надбаўкі ў памеры 40 – 50%.

І вось 31.12.2013-га года раённы аддзел адукацыі выдаў загад, згодна якому з 01.01.2014-га настаўнікі будуць атрымліваць новыя надбаўкі.

Але пры уважлівым разглядзе той паперкі выявілася, што 40 – 50%-ную надбаўку атрымаюць толькі:

– загадчык вучэбна-метадычнага кабінета – 40%;
– галоўны бухгалтар, кіраўнік планава-разліковай групы – 50%;
– намеснік галоўнага бухгалтара – 45%, іншыя бухгалтары – 40%;
– эканаміст, тэхнолаг – 40%;
– начальнік гаспадарчай групы, інжынер-механік – 50%;
– юрыст, спецыялісты гаспадарчай групы, інжынер па ахове працы– 40%;
– работнікі гаспадарчай групы (электрык, зваршчык і інш.) – 40%
– гардэробшчык,сторож,качагар, трактарыст, конюх – 40%;
– сацыяльны педагог, педагог-арганізатар, педагог-псіхолаг – 40%;
– качагары, медсёстры – 40%;
– уборшчыкі, дворнікі, рабочыя – 40%;
– метадысты – 30%;

Усе гэтыя людзі ўваходзяць у так званую вярхушку ці абслугу. А вось настаўнікі, тыя, хто непасрэдна праводзіць урокі і штодзень прымае на сябе ўсю вучэбную нагрузку, атрымаюць толькі 15%-ную надбаўку. Такую ж надбаўку атрымаюць і трэнеры, і настаўнікі-дэфектолагі, і настаўнікі-лагапеды.

На гэтай мінімальнай надбаўцы раённыя чыноўнікі эканомяць для сябе вялікія грошы. Сёння ва ўсіх установах адукацыі Бешанковіцкага раёна працуе прыкладна 300 настаўнікаў. Дабаўка ў 15% ад іхняга аклада складае каля 300 000 рублёў, а дабаўка ў 40% – ужо 800 000. Розніца паміж лічбамі дае паўмільёна(500 000). Перамножыўшы 300 на 500 000 атрымаем 150 000 000 рублёў. (Сто пяцьдзясят мільёнаў рублёў.) Столькі вырашана з'эканоміць на настаўніках за месяц, недаплаціўшы ім надбаўку да 40%.

Ці справядліва гэта? Можа, настаўнікі адносяцца да катэгорыі з высокімі ці хаця б з сярэднімі заробкамі, а мы тое не ведаем? Ды не, якраз заробкі настаўнікаў у кастрычніку 2013-га года былі найніжэйшыя ў рэспубліцы. (Глядзі артыкул на сайце beshankovichy. by)

Г.Станкевіч

ПЕРШЫ СНЕГ

Сёння снег, першы снег
мяне зноў перанёс у дзяцінства.
Цэлы дзень, быццам век
несціхана ён з неба ляціць.
І ў яго кругабегу
згадаецца ўсё чыста-чыста,
што калісьці кранула мяне
ў несупынным жыцці.

Не вясну-прыгажуню і не
шчырадайнае лета,
не пару разьвітання з прыродай –
не, я не маню –
у часіну тугі, сябра мой,
ўспамінаю не гэта,
я узгадваю снег,
што ляцеў да мяне ўпершыню.

Калі дыхаць затне –
не ўсміхаецца болей світанне,
пад вакном чорны сад
чорным голлем у цемры трасе.
А назаўтра ўстаеш –
чыста ўсё, ад цямрэчы нізвання,
і святочны настрой
цябе быццам на крылах нясе.

Я люблю цябе, снег,
за тваю чысціню і за тое,
што ня помніш ты зла
і што можаш паводкай сысці,
што з табою заўжды
ёсць дзяцінства маё залатое,
а святлей за яго
не існуе нічога ў жыцці.

13.01.2014
Г.Станкевіч

РЫНАК ПРАЦЫ

ВАКАНСІІ І ЗАРОБКІ Ў БЕШАНКОВІЧАХ

Згодна з інфармацыяй, што размешчана на сайце Міністэрства працы і сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь, рынак працы ў нашым раёне налічвае 22 вакансіі на 33 вольныя месцы.

Найбольшыя заробкі сярод гэтых вакансій мае інжынер-праграміст з вышэйшай адукацыяй, што прапануе ААА "Белкатламаш" – 4 мільёны рублёў.

Па 3,5 мільёны прапануе той жа "Белкатламаш" і "Катласервіс" электрагазазваршчыку 5-га разрада. Столькі ж мае шанец атрымаць вадзіцель грузавіка з катэгорыяй "С" і стажам працы не меней за паўтара года ў арганізацыі ПАСО – 3, што месціцца па вуліцы Урыцкага, 110.

Майстар лесу, плотнік, вадзіцель пагрузчыка, станочнік дрэваапрацоўчых станкоў, кантралёр тэхнічнага стану транспарту на АТП-21 будуць змушаны працаваць за 3 мільёны.

Лесарубы, вадзіцелі легкавых аўта, электрык хлебазавода, рамшчык у лясгасе, качагар лясгасу, а таксама грузчык РСТ(РайПа) могуць разлічваць толькі на 2 мільёны рублёў.

А рабочы, што прыбірае паперкі па гораду ад "Камунальніка", атрымае 1,8 мільена.

М.Васільеў

АДУКАЦЫЯ

ЗАКРЫЦЦЁ ШКОЛ ПРАДОЎЖЫЦЦА

У 2014-м годзе, магчыма, зачыняць Плiскую, Рубежскую і Свячанскую школы

Паводле неафіцыйнай інфармацыі, атрыманай з аддзела адукацыі, так званая рэформа – аптымізацыя школ раёна будзе працягнута і ў 2014-м годзе.

Згодна ёй, новыя класы з колькасцю дзетак менш за 6 чалавек, у новым годзе ў школах раёна адчыняцца не будуць.

Школы, дзе колькасць навучэнцаў на 1-е верасня складзе менш за 25, будуць зачыняцца. Па папярэдніх дадзеных пад гэтую лічбу падпадаюць Плiская, Рубежская і Свячанская школы. Гэта значыць, што ў новым годзе яны будуць зачыненыя.

Напаўняльнасць 10-11-х класаў у школах райцэнтра плануецца зрабіць 26-30 чалавек.

Г.Станкевіч

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

ВЫРАШЫЛІ СТВАРЫЦЬ ПРАБЛЕМУ

Хутчэй за ўсё, што ў 2014-м годзе пантоннага моста ў Бешанковічах не будзе

Пра тое заявіў начальнік аддзела архітэктуры і будаўніцтва Бешанковіцкага райвыканкама А.Журко ў інтэрв'ю тэлекампаніі СТВ. Даслоўна гэта прагучала так: "У сувязі з праводзімай аптымізацыяй у транспартных войсках навядзенне наплаўнога моста у гарпасёлку Бешанковічы з 2014 года спыняецца. Вядома, гэта вельмі істотная праблема. Мы адпаведна звярнуліся з лістом у Віцебскі аблвыканкам, мы звярнуліся з лістом да абласной дарожнай службы."

У сюжэце, што быў паказаны 3-га студзеня ў 19.30 ў праграме "Навіны. 24 гадзіны", размова ішла пра ўсё тыя ж праблемы, якія ўзняў наш сайт beshankovichy. by яшчэ 19-га снежня ў артыкуле "Пераправа праз Заходнюю Дзвіну ў Бешанковічах працуе".

Г.Станкевіч

НАША ЖЫЦЦЁ

ГАЗІФІКАЦЫЯ НЕ ДЛЯ НАС?

У Верхняе Крывіна вядуць газ для зерневай сушылкі

Размовы пра тое вяліся ўжо амаль год, а зараз ад размоваў перайшлі да справы.

Газ той вядуць не для насельніцтва аграгарадка і прылягаючых вёсак, а для новай зерневай сушылкі, якая на ім будзе працаваць.

А насельніцтву таксама хацелася б мець такую крыніцу ацяплення сваіх дамоў. Таму людзі ўтварылі кааператыў, які займаецца пытаннямі газіфікацыі. Толькі праблемамі падключэння да газу насельніцтва пачнуць займацца пасля таго, як падключаць сушылку.

Той, хто хоча, каб ягонае жытло ацяплялася блакітным палівам, мусіць збіраць вялікія грошы. Але і гэта не стане перашкодай для газіфікацыі. Людзі хочуць жыць цывілізавана.

Г.Станкевіч

А НА ПАЛАЦ ЧАРАПІЦЫ ПАШКАДАВАЛІ…

У Бешанковічах адрамантавалі дах былога райвыканкама зялёнай металачарапіцай

Сёння тут месцяцца падатковая інспекцыя, раённы аддзел адукацыі, ахова прыроды, біржа працы і г.д.

Рамонт даху распачаўся яшчэ ў першай палове лістапада. Спачатку надвор'е будаўнікам спрыяла, і работа прасоўвалася імкліва. Потым пайшлі дажджы і снег. Дах жа заставаўся раскрытым. Па аповядах тых, хто тут працуе, ранкам ім нярэдка прыходзілася выліваць ваду з камп'ютарнай клавіятуры.

Але зараз усё скончана. Цяпер адміністратыўны будынак набыў шыкоўны зялёны дах з металачарапіцы. Прычым плошча гэтага будынка не малая,нешта каля 1000 квадратных метраў. Гэта больш чым плошча даха палаца Храптовіча, які таксама нядаўна памяняли. Праўда, той рамонт правялі звычайным савецкім шыферам. Хаця на старажытным будынку чырвоная чарапіца глядзелася б куды лепш.

У.Ліпскі

НАША ЖЫЦЦЕ

Я БЫЎ НА ХАКЕІ…

Учора патрапіў на паўфінал Славакія - Беларусь, у межах таго самага Каляднага турніру на прызы таго самога прэзідэнта. Арганізаванае шоў ўражвала, хай нават на першы погляд з элементамі другараднага манера.

Як бы там ні было, але былі і скварка і чарка (хай і ў разрадзе безалкагольнага). Быццам бы нават цікавае мерапрыемства, калі б не адно "але", дакладней некалькі, але адно было вызначальным.

Ледзь патрапіўшы на арэну, кожны наведвальнік (99 % у добраахвотна- прымусовай разнарадцы) мог "атрымаць асалоду ад "ора Вовы Навіцкага аб тым, што " ЁН " на арэне і ўсе могуць "ЯГО" бачыць.

І сапраўды, ён сядзеў адзін на лаўцы гульцоў і нешта вяшчаў дзіцяці. Як аказалася (хто б сумняваўся), дзіцёнкам з'яўляўся сам Мікалай, якому бацька нешта тлумачыў.

А далей пачалося НЕШТА. Больш да таго, што адбываецца падыходзіла найменне "тэатр абсурду" .

№ 1 ўяўляў сабой лядашчага дзядулю, які ледзь стаяў на каньках і абсалютна нічога не разумее ў хакеі. Міф пра "Бацьку" проста рухнуў на вачах гледачоў, якія бачылі дзіўнага дзеда, які мог ледзь даехаць да зоны і вярнуцца на лаўку, дзе яму ласкава адкрывалі брамку. Дзядуля упаўзаў і доўга прыходзіў у сябе. Калі ацэньваць № 1 па сістэме "гол + пас" , то першы нумар апыняўся нязменна апошнім па ўсіх параметрах, нягледзячы на намаганьні ілбоў - профі хоць неяк дапамагчы дзядулю. Здзіўляла хіба што прыдуркаватыя паводзіны гульцоў абодвух зборных, пры з'яўленні дзіўнага дзядзькі пад дзіўным нумарам. І калі з нашымі - то ўсё крайне зразумела, то славакі выклікалі шчырыя шкадаванні ...

Дзікунства таго, што адбываецца ўзмацняў каментатар, нагадваючы аб "заслугах і пасах" таго , хто быў не ў стане нават спыніць шайбу. У якасці прыкладу, Навіцкі абвясціў, што першую шайбу нашы закінулі пры непасрэдным удзеле Лукашэнка. Пры тым, што сам Аляксандр меў да яе стаўленне не больш майго, які сядзеў на трыбуне ... Мабыць Навіцкаму больш па душы .... , чым ісціна, ды і Бог з ім з Навіцкім, але ўсё выглядала неяк гідотна ...

Зразумеўшы, што зборная профі на чале з прэзідэнтам -аматарам ў рэшце рэшт пераможа славакаў, я накіраваўся да выхаду, але мяне ... не выпусцілі, паколькі паступіла каманда ... нікога не выпускаць ....

Як стала вядома, усё было банальна. Прэзідэнт павінен быў раскідаць плюшавых зайчыкаў (відаць у адплату мішкам) на трыбуны радасным гледачам.

Гледачы былі, вядома, рады халяве, як і фотарэпарцёры, якія здымалі благое вар'яцтва на трыбунах. Народ кідаў сцяжкі краіны і таптаўся па іх у лоўлі зайчыкаў. Перад будучай дэвальвацыяй гэта было вельмі сімвалічна, але страшна абразліва. Прэзідэнт-аматар "адстраляўся" зайцамі і паехаў туды, ледзьве перастаўляючы нагамі, а нас сталі выпускаць з трыбун, зафіксаваўшы поўнае "адзінства і дабрабыт" .

Рэпетыцыя ЧС прайшла ўдала і без ускладненняў. Дзед паехаў набіраць сілы, а я рабіць высновы. Шмат, ці ведаеце, цікавага дастаў з усяго гэтага ...

Андрэй Бандарэнка

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

РЫНКАВАЯ ЦЕМРА

Бешанковіцкі рынак працуе па-ранейшаму ў цемры

25-га лістапада на нашым сайце з'явіўся артыкул "Праблемы бешанковіцкага рынку". Сярод мноства праблем, якія былі ўзняты, у артыкуле ўзнімалася і праблема асвятлення рынкавай тэрыторыі.

Прайшло паўтара месяца. Ранкам 12-га студзеня я зноў завітаў на рынак, каб на свае вочы пабачыць перамены, якія тут адбыліся.

Цяпер тэрыторыю рынка асвятляюць чатыры розных ліхтары, якія стаяць па розных яго кутах. Сказаць, што яны ў нечым дапамагаюць гандлярам і пакупнікам, можна з вялікай нацяжкай. Яны дазваляюць хіба што не заблудзіцца на рынку, ці не патрапіць у вялікую лужыну.

Яшчэ адзін ліхтар вісіць на гандлёвым радзе справа ад уваходу пад дахам першага павільёна. Ён сапраўды асвятляе палову гэтага рада, тры гандлёвых месцы. І ўсё. А таму з 6-й да 9-й гадзіны раніцы гандляваць на рынку прыходзіцца вобмацкам. Добра таму, хто гандлюе з аўтамабіля ці з прычэпа, дзе ёсць асвятленне. Усе астатнія змушаны шукаць выйсце са складанай сітуацыі.

Мясцовае кіраўніцтва цудоўна ведае пра існуючыя праблемы. Раённае кіраўніцтва на рынку не бывае (прынамсі, я не сустракаў іх тут апошнія паўгода) і рынкавымі праблемамі не цікавіцца.

Час ідзе. У сакавіку праблема асвятлення рынку будзе ўжо не такой вострай. За лета згаснуць апошнія ліхтары, якія разганяюць цемру з куткоў. І з кастрычніка пачнуцца зноў блуканні па пакутах.

Няўжо нельга інакш? Рынак - гэта курыца, якая нясе для раёна залатыя яйкі. Толькі ў нашым раёне ён чамусьці не ў пашане.

Г.Станкевіч

НА БУДАЎНІЦТВЕ БАСЕЙНА

Мяккая зіма спрыяе таму, каб падрыхтоўчыя работы па будаўніцтву басейна імклівa ішлі наперад. Будаўнікі справіліся з пераносам ліўневай каналізацыі і ўладкаваннем звычайнай. Зараз на чарзе перанос электрычных і тэлефонных камунікацый.

У суботу 4-га студзеня быў звычайны рабочы дзень. На аб'екце працавала адразу некалькі брыгад. Адны засыпалі адкопаныя траншэі, іншыя адкопвалі кабель. Вяліся работы па расшырэнні пляцоўкі пад басейн. Карацей кажучы, цэнтр горада нагадваў разварушаны мурашнік, у чым вы можаце пераканацца, пагладзеўшы фотаздымкі на сайце beshankovichy. by.

М.Васільеў

АХОВА ЗДАРОЎЯ

ПЕРАЗІМАВАЦЬ У ЦЯПЛЕ

Усё больш бешанковіцкіх пенсіянераў пераязджае зімаваць у райбальніцу

Па інфармацыі, атрыманай з неафіцыйных крыніц, з пачаткам зімы значна павялічваецца колькасць пажылых людзей, якія хацелі б правесці халодную пару года ў раённай медыцынскай установе.

Як правіла, у бальніцу іх дастаўляюць дзеці ці ўнукі, якія прыязджаюць у адведкі. Пажылыя людзі, якіх дастаўляюць у медустанову, не маюць вострых захворванняў. Ім патрэбны просты догляд, які яны не могуць знайсці дома, бо пражываюць адны.

Адным з стымулюючых фактараў знаходжання ў бальніцы з'яўляецца тое, што прыгэтым эканоміцца грошы. Іх не трэба выдаткаваць на прадукты харчавання, эканоміцца паліва і святло. А яшчэ дзецям гарантаваны спакойныя ціхія ночы, калі не трэба падымацца даглядаць старога.

Аднак месцаў у бальніцы на ўсіх падобных "хворых" не хапае. Таму часта ўзнікаюць канфлікты паміж медыцынскімі работнікамі і дзецьмі пенсіянераў, якія хочуць "спіхнуць" сваіх бацькоў у бальніцу любым коштам.

Класці ў прытулак для пажылых людзей, які ёсць на тэрыторыі бальніцы, нашчадкі адмаўляюцца, бо знаходжанне ў прытулку абходзіцца ім у капеечку. Бо кошт утрымання ў прытулку часта вышэйшы, чым пенсія пажылога чалавека.

Г.Станкевіч

ПАСЛЯ ПУБЛІКАЦЫІ

ПАЗАБЫТЫ ШЛЮЗ

Шлюз на Крывінцы заставаўся закрытым на зіму аж да 8-га студзеня

Звычайна, шлюз на Крывінцы падымаюць у лістападзе. Робіцца гэта для таго, каб вясновыя паводкавыя воды не разбурылі мост праз раку.

Але сёлета ў Бешанковіцкіх ПМС, што абслугоўваюць шлюз, пра яго забыліся. А мо сродкаў не хапіла ў Год беражлівасці, каб адправіць на мост кран і ўзняць шлюз. Хаця хапіла ж у іх сродкаў, каб набыць крассовер за 21 000 еўра.

Так ці інакш, але факт застаецца фактам: шлюз заставаўся закрытым і ў пачатку студзеня, і тое пагражала вялікай небяспекай. У лепшым выпадку вясновыя воды маглі проста заліць мост, а ў горшым яны маглі яго і пашкодзіць.

Ці ведалі пра такі стан спраў у Бешанковіцкім райвыканкаме, невядома. Але ж, і яны не паспрачаюцца, што ўзняць шлюз працей, чым потым рамантаваць размытую дарогу і арганізоўваць падвоз прадуктаў у адрэзанную паводкам вёску.

Пра ўсё гэта было напісана на сайце beshankovichy. by 3-га студзеня. А 8-га студзеня падагналі кран і шлюз узнялі. Мусіць, прачыталі.

Г.Станкевіч

НАША ГІСТОРЫЯ

ПОМНІК АЛЯКСАНДРУ І

У сённяшніх Бешанковічах усе помнікі ў горадзе можна пералічыць на пальцах адной рукі. У самым цэнтры горада ёсць толькі два помнікі: Леніну і камсамольцам. І амаль ніхто ў горадзе не ведае, што на месцы помніка камсамольцам ужо стаялі тры (!!!) помнікі.

Але спачатку трохі гісторыі. Дадзім слова нашаму слаўтаму краязнаўцу А.Крачкоўскаму.

"16 верасня 1821-га года расейскі цар Аляксандр І прыбыў у мястэчка Бешанковічы. А ўжо на наступны дзень з балкона храптовічавага палаца вітаў разам з галоўнакамандуючым 1-й арміяй Сакенам і камандуючым вышэйпаказаным корпусам Васільчыкавым уступаючую сюды рускую гвардыю. Пасля агляду афіцэры запрасілі высокага госця да абедзеннага стала, разлічанага ледзь не на паўтары тысячы чалавек. Абед праходзіў у вялікім крытым біваку, які складаўся з трох частак: цэнтральнай і двух крылаў. Гэта разавае збудаванне з саломы і ельнiку было ўпрыгожана сцягамі і даспехамі, зброяй і кветкамі. У цэнтры бівака знаходзіўся стол імператара. Адсюль апошні мог убачыць кожнага з прысутных.

Пасля на тым самым месцы, дзе знаходзіўся бівак, тагачасны ўладальнік мястэчка граф Ірыней Храптовіч устанавіў памятны знак вышынёй 3 аршыны і 12.5 вяршкоў. Складаўся гэты знак з чатырох частак: гранітнай пліты, цаглянага абтынкаванага пастамента і калоны ў выглядзе ўсечанага конусу. Увенчаны помнік быў гранітным шарам дыяметрам 5 вяршкоў. На п'едэстале меўся надпіс залатымі літарамі на лацініцы: «Поставил граф Ириней Хрептович в память о пребывании на этом месте божественного государя Александра І со своим воинством». Помнік быў акружаны агароджай з ланцугоў, падвешаных на васьмі гранітных слупах."

Пасля рэвалюцыі гэты помнік быў знішчаны, і на ягоным пастаменце пастаўлены помнік Леніну (помнік №2). Гэты праіснаваў да 1941-га года і быў таксама знішчаны, але пасля вайны пастаўлены новы помнік "правадыру"(помнік №3).

Гэты помнік і быў перанесены на плошчу да райвыканкама, а царскі пастамент узялі ў эксплуатацыю камсамольцы, помнік якім быў пастаўлены тут у 1968-м годзе да 50-годдзя УЛКСМ(помнік №4).

Г.Станкевіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamnikat.org/kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ДАТА

ВЕЧАР 13 СТУДЗЕНЯ — ШЧАДРЭЦ, БАГАТАЯ КУЦЦЯ

У беларусаў быў цэлы рэгламент па святкаванню багатых Калядаў. Сёняшняя куцця — мясная таму "без парсюка й Каляды не Калядамі. Старыя людзі кажуць, што раней нашы продкі перад Калядамі калолі кормнага падсвінка, каб Каляды не гневаліся, дадалі наўсё добры ўраджай, а на гавяду добры прыплод". Раней у гэты вечар па вёсках сядалі разбіраць свіную галаву — сімвал урадлівасці і дабрабыту.

Лічылася, што ў таго хто не напячы блінцоў у гаспадарцы не будзе сытнай, здаровай жывёлы.

Розных спраў у гэты дзень шмат. Вечарам дзяўчаты па вёсцы пачыналі шчадраванне — выбіралі "шчодру": самую прыгожую дзяўчыну, якую апраналі ў лепшае адзенне, а галаву ўпрыгожвалі вяночкам з рознакаляровых папяровых стужак. І абыходзілі вёску дом за домам, жадаючы гаспадарам добрага Новага году, дабрабыту, шчасця:

На нова лета
Хай родзіцца жыта.
Шчодры вечар, багаты вечар!
Жыта, пшаніца,
Усякая пашніца!
Жадаем табе,
Слаўны гаспадару,
Піва варыці,
Сынкоў жаніці,
Пасаг збіраці,
Дочак выдаваці.
Залезь на баляску,
Дастань каўбаску,
Стань на драбінкі,
Дастань саланінку,
Кошычак маку
Да таго прысмаку.
Шчодры вечар, багаты вечар!

(Песьня — шчадроўка, запісаная Р. Шырмам у 1928-м годзе ў Пружанах ад Ганны Дудзейкі).

А нам застаецца помніць, што ў вечар 13 студзеня настала пара выдаліць з хаты ялінку, бо яна акумулявала шкодную энергію з 24 снежня пры паввароце сонца да новага жыцця.

ВІНШАВАННЕ

НЕ БОЙЦЕСЯ ЛЮБІЦЬ БЕЛАРУСЬ

У навагоднюю ноч прагучалі самыя розныя віншаванні ад палітычных і грамадскіх дзеячаў Беларусі. Прапануем вашай увазе пранікненнае навагодняе відэа-віншаванне ад пісьменніка Уладзіміра Арлова да чытачоў “Нашай Нівы”

Дарагія сябры!

У гэтыя святочныя дні, як і летась, я найперш думаю пра тых, хто сустракае Новы год у няволі. Хачу, каб мяне пачулі **Алесь Бяляцкі, Мікола Статкевіч** і ўсе, хто пакутуе за свае погляды.

Як казала адна добрая беларуская вядзьмарка, што была маёй бабуляй: збаў Божа вас ды і ўсіх нас ад пустога коласа, ад рэдкага воласа, ад харчу нязвычнага, ад голасу зычнага, ад нядобрых вачэй і паганых рачэй. Да хуткай сустрэчы на волі!

У мінулым годзе я шмат вандраваў па Беларусі: быў у Прыдзьвінні і на Нёмане, плыў з сябрамі па Прыпяці і Сожу.

Душу грэюць успаміны пра нашы непаўторныя, па-беларуску стрыманыя краявіды з іхняй заўсёднай прыхаванаю таямніцаю. Натхняюць згадкі пра сустрэчы з маімі чытачамі і зусім незнаёмымі мудрымі й светлымі людзьмі.

Але памятаецца і іншае.

Не магу забыць пяцікласнікаў з невялікага беларускага гарадка, якія амаль не разумелі беларускае мовы, і такіх самых разгубленых вучняў сталічнае школы.

Прыгадваюцца маладыя супрацоўніцы найцікавейшага палескага музея, для якіх — з іхнімі жабрацкімі заробкамі – праблема не толькі з'ездзіць кудысьці на адпачынак, але нават выбрацца ў Менск на выставу.

Зноў і зноў успамінаюцца дзіўныя манументы, сустрэтыя на чыста падмеценых вуліцах нашых гарадоў і мястэчак – то дамам з сабачкамі, то гурку…

Я не маю нічога супраць салёнага гурочка на навагоднім стале і часам магу загледзецца на прыгажуню з балонкай.

Але ж Беларусь — гэта не краіна гуркоў і дамаў з сабачкамі.

Для мяне Беларусь здавён была краінаю мужных і таленавітых людзей. Яны збудавалі дзівосныя храмы, замкі і палацы, што увайшлі ў Сусветны спіс культурнай спадчыны. Яны шэсць стагоддзяў назад адстаялі нашу зямлю ад захопнікаў з захаду пад Грунвальдам і 500 гадоў таму разбілі пад Воршай захопнікаў з усходу. Яны не раз, бароннячы сваю нацыянальную годнасць і шматвяковую прыналежнасць да Еўропы, паўставалі супраць Расейскай імперыі.

Але дзе помнікі героям тых падзеяў?

Чаму Навагрудак так і не дачакаўся бронзавага **Міндоўга**, як Віцебск не дачакаўся **Альгерда**? У якім кабінеце пахаваная ідэя стварэння помніка вялікаму князю **Вітаўту**? Чаму ў Менску не з'явіўся помнік нашаму нацыянальнаму герою **Кастусю Каліноўскаму**?

Затое Рагачоў замест чаканага вальналюбца Гервасія Выліваха, створанага геніем Уладзімера Караткевіча, аздобіўся чатырохметровым манументам, што ўвекавечыў тамтэйшую згушчонку.

Між тым сучасная навука сцвярджае, што чым глыбей сувязь са сваёй культурай тым мацней і духоўныя сілы нацыі, і фізічны імунітэт кожнага чалавека.

Забудзем гісторыю – станем бяспамятнымі, не здольнымі адрозніць сябра ад нядобразычліўца. Забудзем мову – станем нямымі.

У 2013-м мы адзначалі 150-годзьдзе нашага вызвольнага паўстання.

Вы памятаеце пароль каліноўцаў?

Каго любіш?

Люблю Беларусь!

Хачу пажадаць усім нам, каб у новым годзе гэтыя словы зрабіліся нашым дэвізам.

Каб мы любілі сваю краіну, захоўваючы ў сваіх сем'ях мову продкаў. Каб адзначалі свае, а не чужыя гістарычныя святы.Каб глядзелі на свет беларускімі вачыма і не баяліся бараніць сваё — і старадаўнюю камяніцу — ад бульдозера, і сумленна зароблены рубель – ад новых пабораў.

Толькі тады мы ўсе разам зробім крок крок насустрач той Беларусі, якая пакуль прыходзіць да нас у толькі ў мроях і снах.

Не бойцеся! Не бойцеся любіць Беларусь!

З Новым годам!

Уладзімір Арлоў

БЕЛАРУСЬ — РАСІЯ

МОСКВА ПРЯНИК ДАСТ, ЕСЛИ МИНСК БУДЕТ ЗАЙКОЙ

Александр Лукашенко снова получает дивиденды за статус верного союзника Москвы. И никакой Янукович тут дорогу не перебежит.

27 декабря на пресс-конференции в Минске посол России **Александр Суриков** назвал глупостью рассуждения, что российские вливания в Украину уменьшат финансовую поддержку Беларуси: *«Одно другому не мешает»*.

Эксперты же задаются вопросом, не слишком ли дорого обойдутся стране встречные уступки. И склоняются к выводу, что кремлевская помощь не решит проблем белорусской экономики, а лишь законсервирует их.

Интеграционное гусарство Путина

«Ресурсы у России есть, и это подтверждает последнее заседание Высшего госсовета Союзного государства», — заверил посол России, говоря о готовности поддержать белорусского партнера, у которого финансы поют романсы.

Но из репортажей в московской прессе следует, что прозвучавшее 25 декабря заявление Владимира Путина о выделении Беларуси кредита в сумме до двух миллиардов долларов было как снег на голову российским министрам.

Этакий гусарский жест первого лица. Подчиненные же так и не смогли по ходу внятно сформулировать, откуда возьмутся деньги.

Лишь днем позже министр финансов **Антон Силуанов** сообщил: *«Мы договорились сегодня на правительстве о том, что в следующем году будет предоставлен межгосударственный кредит Республике Беларусь за счет уточнения бюджета следующего года в сумме 450 миллионов долларов (…) Оставшаяся часть средств — будем смотреть наши возможности»*.

Короче, очень похоже, что Кремль, вняв мольбам союзника, **экспромтом принял чисто политическое решение** о финансовом спасении, а министры постфактум чешут затылки, откуда наскрести денег.

Иначе говоря, Россия даже вопреки внутренним экономическим трудностям (на которые кивал, между прочим, и Суриков) оплачивает свои великодержавные амбиции. И хотя посол заверил, что Москва в ответ на свою щедрость ничего от Минска не ждет, на той же пресс-конференции прозвучал совет, что «не надо тянуть резину» с МАЗом и другими интеграционными проектами (например с участием МЗКТ, «Гродно Азота»), предусматривающими объ-единение белорусских и российских активов.

Также посол попенял на проблемы допуска российских предприятий к государственному заказу Беларуси, другие препоны, чинимые белорусской стороной. В этом контексте веско прозвучала фраза о том, что Россия в связи с созданием Евразийского союза откажется от взимания экспортной пошлины на нефтепродукты (то, чего так добивается Лукашенко), если «стороны не натворят глупостей».

Антизападные «краники»

Российскому послу пришлось комментировать и щекотливую клерикально-светскую тему: на днях Священный синод Русской православной церкви (РПЦ) назначил главой ее Белорусского экзархата никогда не жившего здесь архиерея Павла.

Сам факт, что руководство РПЦ бросило на Беларусь не ее гражданина (родился в Караганде, служил до последнего времени в Рязани), судя по кипению в фейсбуках, **поставил на уши как часть здешних православных, так и просто политизированную публику: мол, никакого уважения к суверенитету, национальной специфике и т.п.**

Господин Суриков был вынужден ограничиться общими рассуждениями типа того, что *«плохих митрополитов в Беларуси не бывает»* и что *«сюда мог быть назначен только высокопорядочный человек, любящий людей»*.

Трудно сказать, насколько переубедят эти сентенции тех, кто посмотрел разошедшийся по социальным сетям, как вирусная реклама, скандальный видеоролик, датированный декабрем 2011 года: тот самый *«человек, любящий людей»*, грозит Западу в отместку за цветные революции оружием массового уничтожения и открытием «чернобыльского краника».

Отметим, что по иронии судьбы митрополит Павел едет из Рязани на повышение в страну, посыпанную чернобыльским пеплом. Да и вокруг строительства Островецкой АЭС по российскому проекту (Суриков подтвердил готовность Москвы вкладываться) здесь ныне бушуют страсти.

Назначение митрополита Павла главой Белорусской православной церкви (БПЦ) — это и проявление имперской политики, и в то же время некий вынужденный компромисс между Москвой и Лукашенко, считает **Валерий Карбалевич, эксперт аналитического центра «Стратегия» (Минск)**.

В комментарии для Naviny.by аналитик напомнил: прошение прежнего главы БПЦ митрополита Филарета лежало без движения три года, а минувшим летом белорусский президент демонстративно не полетел на празднование 1025-летия крещения Руси в Киев. Это могло быть отражением некоего кадрового спора между авторитарным белорусским лидером, стремящемся контролировать все сферы, включая церковную, и Московским патриархатом.

(працяг на стар. 4)

ПРАБЛЕМА

НАРОД ТРЭБА БУДЗІЦЬ ЦІ ЁН ПАВІНЕН ПРАЧНУЦЦА САМ?

Беларускай апазіцыі рэдка атрымоўваецца хутка і рэзанансна адрэагаваць на тыя ці іншыя падзеі ў грамадстве. Зрэшты, адзначаюць эксперты, яе магчымасці сёння рэзка абмежаваныя жорсткай рэакцыяй уладаў на вулічную актыўнасць, апатыяй насельніцтва, яго страхам перад рэпрэсіямі.

У гэтым лішні раз пераконвае сюжэт з увядзеннем дзяржаўнай пошліны за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху і ўзнікшая акцыя «Стоп-падатак».

Лазавік іранізуе наконт пазнавальнай цікавасці

У прынцыпе, яшчэ да ўвядзення пошліны і непасрэдна пасля галасавання за яе ў парламенце апазіцыйныя палітыкі з абурэннем каментавалі ініцыятыву ўладаў. Аб'яднаная грамадзянская партыя (АГП) нават заявіла пра кампанію «Кіраўнік - у адстаўку!", у ходзе якой збіраюцца подпісы праціўнікаў ўвядзення дзяржпошліны на аўтаўладальнікаў. Можна паставіць свае подпісы пад пратэстам і ў інтэрнэце.

Сваю акцыю "Разам супраць абдзіралаўкі", прымеркаваную да разгляду ў Палаце прадстаўнікоў дзяржбюджэту на 2014 год і прыняцця ў першым чытанні законапраекта, які ўводзіць пошліну на аўто, абвясціла і кампанія «Гавары праўду».

Аднак збор подпісаў - відавочна не той крок, які можа паўплываць на меркаванне уладаў, якія ўжо прынялі рашэнне аб увядзенні пошліны.

«Стоп-падатак» захлынуўся

Рэальна нервавацца ўлады сталі толькі пасля заклікаў у інтэрнэце пратэставаць супраць ўвядзення пошліны ў цэнтры Мінска.

У выніку першая акцыя пратэсту аўтамабілістаў, якая адбылася вечарам 20 снежня на сталічным праспекце Незалежнасці, атрымала досыць вялікі рэзананс, хоць і не была вельмі ўжо масавай.

Да другой акцыі, анансаванай на 27 снежня, улады падрыхтаваліся больш грунтоўна. На праспекце былі выстаўленыя ўзмоцненыя нарады Дзяржаўтаінспекцыі, на ходніках дзяжурылі сілавікі ў цывільным. Рэдкіх пратэстуючых аўтамабілістаў спынялі супрацоўнікі ДАІ.

А на трэцюю акцыю, абвешчаную 3 студзеня, падобна, выйшлі толькі супрацоўнікі ДАІ.

20 сьнежня трое палітыкаў-аўтамабілістаў - Віктар Карняенка, Сяргей Калякін і Анатоль Лябедзька - падалі заяўку ў Менгарвыканкам на правядзенне 5 студзені аўтапрабегу па праспекце Незалежнасці.

Рашэнне гарвыканкама апынулася прагназуемым - аўтапрабег не дазволілі. Напэўна, гэта разумелі і самі апазіцыйныя палітыкі, таму адразу пасля атрымання адказу ад мінскіх уладаў абвясцілі план Б - збор на плошчы Якубка Коласа подпісаў за адстаўку ўрада і адмену пошліны.

З улікам беларускіх рэалій акцыя, можна сказаць, прайшла паспяхова – сабралі каля сотні подпісаў. Па незалежных ацэнак, за двума прадстаўнікамі апазіцыі назірала каля сотні супрацоўнікаў міліцыі і спецслужбаў. Атрымліваецца, па супрацоўніку на кожную сабраную подпіс.

Апазіцыя ў зачараваным коле

На думку палітолага Алеся Лагвінца, улады досыць паспяхова рыхтуюцца да розных формаў пратэсту, на якія рашаюцца грамадзяне. Градус палітычнай мабілізацыі ў грамадстве і так невысокі, таму для мінімізацыі пратэсту цалкам дастаткова папераджальных пагроз і дэманстрацыі сілы ў дачыненні да некалькіх ініцыятараў або ўдзельнікаў акцый.

«Улады імкнуцца выявіць тых, хто ініцыюе пратэстныя дзеянні ў сацыяльных сетках, ужываюць мэтавыя рэпрэсіі, якія рэтрансліруюцца праз СМІ, павялічваючы паказчык страху і адбіваючы жаданне ўдзельнічаць у вулічных акцыях. Улады робяць так, што кошт удзелу ў якім-небудзь пратэстным дзеянні перавышае ў некалькі разоў цану няўдзелу ў ім», - адзначае Лагвінец.

У ідэале, лічыць эксперт, пры арганізацыі акцый пратэсту павінны спалучацца партыйная мабілізацыйная праца і грамадзянскі парыў. Але цяпер не той час, каб рэалізаваць гэту задуму: апазіцыя відавочна слабая, а грамадства не верыць не толькі ўлады, але і самой апазіцыі.

«Лепшы шлях на дадзены момант для дэмакратычных арганізацый - далучыцца да акцыяў спачатку ў індывідуальным парадку, - лічыць Лагвінец. - Можа быць, нават не варта асоба афішаваць сваю прысутнасць на акцыях, займаючыся чарнавы працай па мабілізацыі, а не дэкларацыі…» .

Больш за тое, праблема даверу да апазіцыі сёння такая, што часта лепш не падкрэсліваць сувязь тых ці іншых пратэстных дзеянняў непасрэдна з апазіцыйнымі структурамі.

«Калі акцыя - гэта дзеянне самога грамадства, то яна мае магчымасць прыцягнуць да сябе ўвагу большай колькасці людзей, чым партыйная ці апазіцыйная ініцыятыва, - мяркуе Лагвінец. - Каб сур'ёзна выступаць са сваімі ініцыятывамі, разлічваючы на іх рэалізацыю, трэба мець адпаведную базу падтрымкі. Але дастатковай базы падтрымкі сёння няма ні ў аднай апазіцыйнай арганізацыі ".

Сяргей Каралевіч
naviny.by

БЕЛАРУСЬ — РАСІЯ

(пачатак на стар. 3)

Время есть, но на кого оно работает?

Но сегодня белорусский президент вынужден уступать Москве на всех фронтах из-за скверной финансово-экономической ситуации, делает вывод Карбалевич: *«Отсюда и согласие на назначение митрополита Павла, и появление российских самолетов в Барановичах — у Лукашенко просто нет возможности выбирать»*.

В конце концов, если вынести за скобки момент уязвленных амбиций, то в плане антизападного мышления белорусский президент и новый владыка весьма схожи. Один грозил «чернобыльским краником», другой — потоком мигрантов и наркотиков в случае менее ревностной охраны границ с Евросоюзом. Родственные души.

Что же касается щедрости Москвы, то при всех великодержавных амбициях она довольно расчетлива. И дело не только в том, что кредиты положено отдавать с процентами. Российское руководство научилось дозировать подкормку союзника, понуждая его к уступчивости через подвешивание чувствительных для экономики вопросов. Например о нефтяном балансе.

Как известно, на 2014 год Беларусь запрашивает 23 миллиона тонн нефти. Однако, подчеркнул Суриков, *«у нас растут обязательства перед Китаем, а добыча не увеличивается»*. Ох уж эти китайцы! Короче, *«пока согласились на 21 миллион тонн, но будет рассматриваться и возможность поставки 23 миллионов тонн (…) Переговоры еще идут, время есть»*.

Если без дипломатии, это называется: посмотрим на ваше поведение. Время, конечно, есть, но оно работает на одну из сторон. Догадайтесь с трех раз, на какую.

Александр Класковский
http://naviny.by

САЦЫЯЛЬНАЯ ДЗЯРЖАВА

«СЮРПРИЗ» ДЛЯ ВОДИТЕЛЕЙ: НОВЫЕ ШТРАФЫ И ОБЯЗАТЕЛЬНАЯ ЗИМНЯЯ РЕЗИНА

За неправильную парковку теперь будут штрафовать не водителя, а владельца автомобиля.

Начальник УГАИ МВД Юрий Литвин во время телефонной линии в газете «Транспортный вестник» рассказал о некоторых нововведениях 2014 года, которые ожидают автомобилистов. Среди них — обязательное использование зимней резины и детских удерживающих сидений. Еще одно новшество, по мнению ГАИ, должно избавить города от проблем парковки — собираются ужесточить наказание за стоянку в неположенном месте. По словам начальника УГАИ МВД, ответственность будет введена для собственников автомобилей.

«Существует база данных ГАИ, по которой выясняется, что конкретный автомобиль зарегистрирован на такого-то гражданина, — объяснил Юрий Литвин. — Если автомобиль стоит неправильно, привлекается не тот, кто припарковал, а человек, на которого этот автомобиль зарегистрирован».

Ранее о нововведении высказывался исполняющий обязанности начальника УГАИ МВД Василий Бульбенков: «Штраф за остановку или стоянку автомобиля с нарушением ПДД увеличится с 1 до 3 «базовых». За повторное такое нарушение в течение года сейчас нарушителям приходится платить от 3 до 5 базовых величин, а вскоре, возможно, будет предусмотрен штраф от 5 до 8 базовых величин».

При этом Юрий Литвин отметил, что повторность наказаний (как за парковку, так и за другие нарушения ПДД) — эффективная мера: «Она введена, чтобы предупредить человека еще раз, только уже в виде штрафа в двойном размере».

Он также высказал мнение, что штрафы «от и до» — это не лучшее решение, и стоит оставить конкретный размер суммы за определенное нарушение: «Но наши предложения в Госавтоинспекции для законодателя сводились именно к такому моменту, чтобы исключить так называемую «вилку». Но ответ на наше предложение дают такой: у человека всегда есть какие-то смягчающие обстоятельства, отягчающие и т. д. Поэтому пока мы пользуемся тем, что у нас есть».

Во время беседы затронули и тему госпошлины: не увеличится ли количество людей, которые будут ездить без ТО (как некоторые водители подсчитали, выгоднее несколько раз заплатить штраф, чем транспортный налог)? По мнению Юрия Литвина, глобально обстановка не ухудшится: «Количество людей, которые не проходят техосмотр, не увеличится. Будет примерно так же, как и сейчас. Конечно, кто-то будет ездить без техосмотра, но не большинство».

www.charter97.org/ru/news/2014/1/8/83355

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 16.01.2014 у 17.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.